

Wat is dan gewoon lezen?

Gewoon lezen is het uitgangspunt

Wanneer is er sprake van dyslexie?

Het zorgveld Dyslexie

Overleg met het zorgveld

LOWAN
ONDERSTEUNING ONDERWIJS NIEUWKOMERS

Informeren van ouders

Voorlichtingsbrief Website Ouderavond

Onderzoek

- Lezen (technisch, begrijpend, motivatie)
- Auditief/letterkennis
- Leesproblemen
- Implementatie

Overheid

AVG

Privacy verklaring

Toestemmingsbriefje

WAT IS HET REDZAAMHEIDS FORMAT?

Overleg met de uitgevers

Andere afname van een andere DMT

Andere afname methodegebonden toetsen

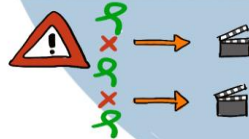
Focusmomenten

Leesbegrip en leesmotivatie

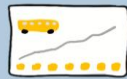
Met alle fouten iets doen

Aangepaste leesbegeleiding

Portfolio

Implementatie

herinnerings mailtjes

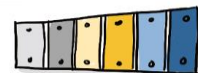

Luc Koning op bezoek

Formatief assessment

Risico-management

Letterkennis en fonemisch bewustzijn

Overdracht VO

Hoe draag je kinderen over aan het VO?

Stressloos lezen met nieuwkomers

www.pravoo.com
info@pravoo.nl

Stressloos lezen met nieuwkomers

1. Iets over het redzaamheidslezen
2. Praktijkvoorstellen

Redzaamheidslezen

Het achterwege laten van alles wat te maken heeft met het aansporen kinderen snel te lezen

WAT IS HET
REDZAAMHEIDS
FORMAT!

Overleg met de uitgevers

Focusmomenten

Andere afname
methodegebonden toetsen

Andere afname
van een andere DMT

Aangepaste leesbegeleiding

REDZAAMHEIDSLEZEN

Methodematrix Methoden met o.a. inhouden voor technisch lezen. Methoden voor uitsluitend begrijpend lezen zijn niet opgenomen.	Aanvankelijk lezen	Voortgezet lezen	Technisch lezen	Begrijpend lezen	Gebruik leestempotoets Cito (groep 3: Leestech-niek)	Taal/spelling	Expliciete leesmotiva-tie-activiteiten en leesple-zier	Mate waarin de toetsen redzaamheidsproof zijn			Mate waarin de lessen redzaamheidsproof zijn.			
								0	1	2	0	1	2	
1. Actief leren lezen gr. 3 (Kluitman)	✓	-	✓	✓	-	v/v	✓	○	●	○	○	○	○	○
2. Lijn 3 (Malmberg)	✓	-	✓	✓	✓	v/v	✓	●	○	○	○	○	○	○
3. TaalOceaan (Groen/Royal)	✓	-	✓	-	-	-/v	-	○	●	○	○	○	○	○
4. Veilig leren lezen (Zwijsen)	✓	-	✓	✓	-	v/v	✓	●	○	○	○	○	○	○
5. Letterspion (DaVinci)	✓	-	✓	✓	-	v/v	-	●	○	○	○	○	○	○
6. Actief leren lezen gr. 4 (Kluitman)	-	✓	✓	✓	-	-/-	✓	○	●	○	○	○	○	○
7. Atlantis (Delubas)	-	✓	✓	✓	v*	v/-	✓	○	●	○	○	○	○	○
8. Blink	-	✓	✓	✓	-	v/-	✓	●	○	○	○	○	○	○
9. Parelspeuren (DaVinci)	-	✓	✓	✓	-	v/v	-	●	○	○	○	○	○	○
10. Estafette 3 (Zwijsen)	-	✓	✓	✓	✓	v/-	✓	●	○	○	○	○	○	○
11. Flits (Noordhoff)	-	✓	✓	-	v*	-/-	-	●	○	○	○	○	○	○
12. Karakter (Malmberg)	-	✓	✓	-	-	-/-	✓	○	●	○	○	○	○	○
13. Leesfontein (Groen/Royal)	-	✓	✓	-	✓	v/v	✓	●	○	○	○	○	○	○
14. Lezen in groep 4 en 5 Onderdeel van ZLKLS (Pica)	-	✓	✓	-	-	--/v	✓	○	○	○	○	○	○	○
15. Nieuw Nederlands junior lezen Noordhoff)	-	✓	✓	✓	v*	v/v	✓	○	●	○	○	○	○	○
16. Nieuwsbegrip Goud (CED) ****	-	✓	✓	✓	-	-	✓	●	○	○	○	○	○	○
(17. Pit)***	-	✓	✓	✓	-	v/v	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	**
18. Station Zuid (Malmberg)	-	✓	✓	-	-		✓	○	●	○	○	○	○	○
19. Alles in 1 (alles in 1)	-	✓	✓	✓	-	v/v	-	●	○	○	○	○	○	○
Percentage van 18 methoden (minus Pit)								55,5	38,9	5,5	61,1	16,6	26,6	

WAT IS HET
REDZAAMHEIDS
FORMAT!

Overleg met de uitgevers

Focusmomenten

Andere afname
methodegebonden toetsen

Andere afname
van een andere DMT

Aangepaste leesbegeleiding

REDZAAMHEIDSLEZEN

Bewustmaking Woordenschat Prosodie visualiseren

Niet racen
bij het lezen,
maar rustig lezen wat er staat!

pravoo

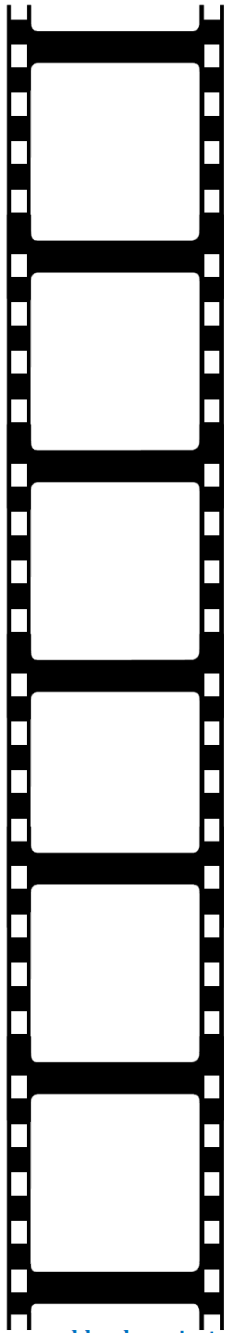
Project redzaamheidslezen

Focusles 1:
Rustig lezen
Niet racen bij het lezen,
maar rustig lezen wat er
staat!

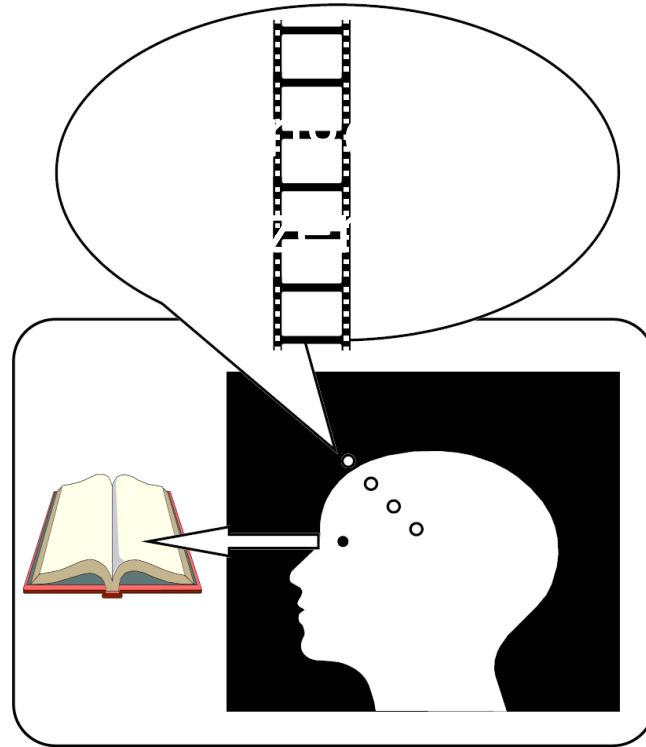
Focusles 2:
Betekenisvol lezen
Begrijp je een woord niet?
Vraag iemand wat het
betekent!

Focusles 3:
Voorstellend lezen
Zo moet het wezen:
er is een film in je hoofd bij
het lezen!

introductieblad voorstellend lezen

Zo moet het wezen:
er is een film in je hoofd bij het lezen.

Meestal is Iwan om half acht al lang uit zijn bed, maar nu ligt hij nog steeds onder de dekens. Zijn moeder heeft hem al drie keer geroepen, maar hij komt niet.

Ze gaat nu naar zijn kamer, want het begint al laat te worden. Zo komt hij te laat op school. Zijn moeder ziet het meteen als ze bij hem is, hij ziet er niet goed uit. Zijn hoofd is helemaal rood.

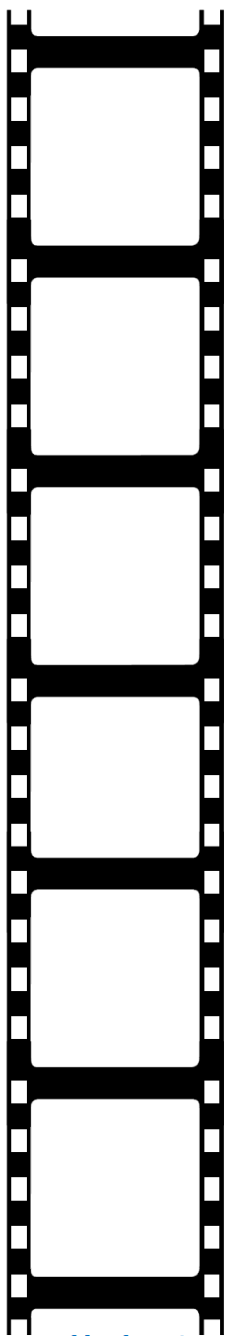
‘Kom Iwan, je moet naar school’, maar Iwan zegt niets.

Hij voelt heel warm en hij reageert ook niet.

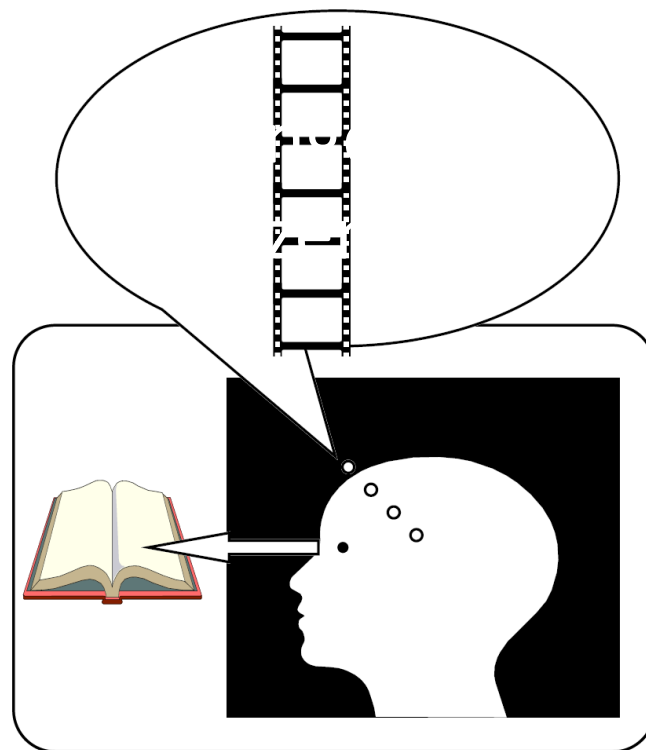
Het lijkt wel of hij niet wakker wil worden en maar door blijft slapen.

Dat heeft zijn moeder nog nooit eerder gezien. Ze probeert van alles maar Iwan blijft doorslapen.

‘Ik moet de dokter maar eens bellen’, zegt ze.

introductieblad voorstellend lezen

Zo moet het wezen:
er is een film in je hoofd bij het lezen.

De moeder van Iwan vertelt de dokter wat ze bij Iwan ziet.

‘Kunt u niet even bij me langs komen’, vraagt hij.

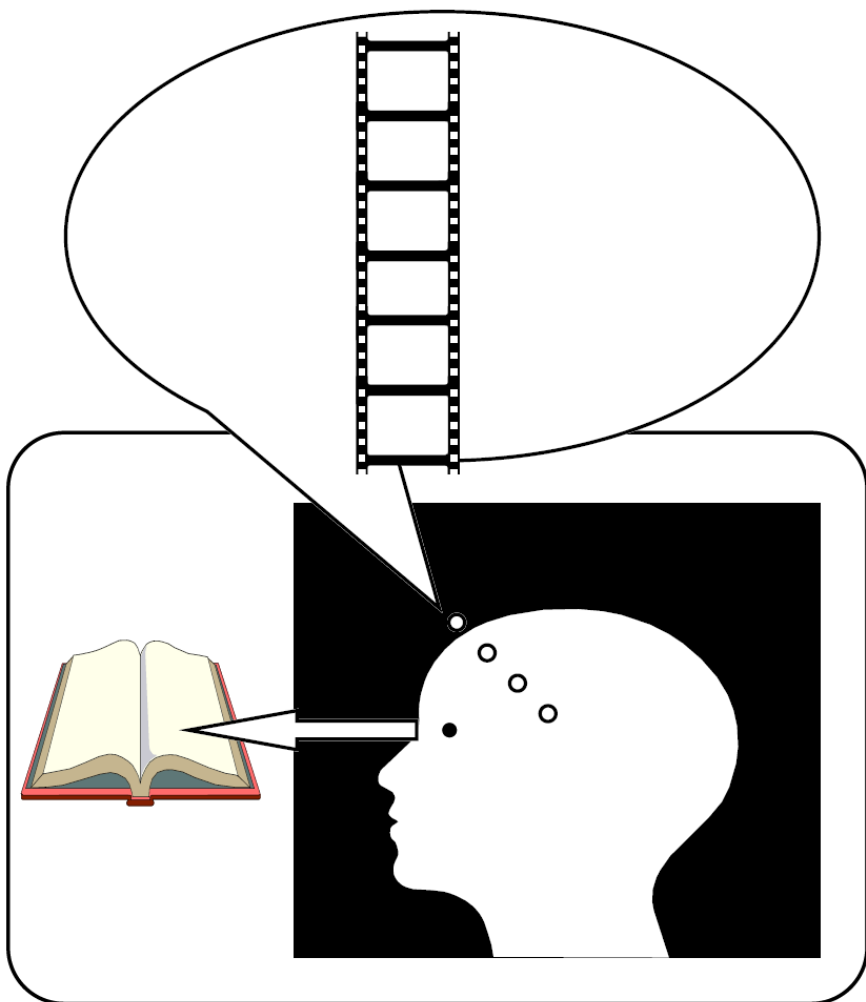
‘Nee’, zegt de moeder van Iwan, ‘hij is veel te slap.’ ‘Ik kan niet met hem naar buiten toe.

Ik maak me ongerust, dokter.’

‘Nog even volhouden mevrouw’, zegt de dokter.

‘Om half elf kan ik komen.’

De moeder van Iwan staat om half elf al bij de voordeur zodat de dokter weet waar hij moet zijn en meteen naar binnen kan.

Zo moet het wezen:

er is een film in je hoofd bij het lezen.

De dokter voelt aan het hoofd van Iwan en stelt hem wat vragen. Iwan is een beetje verlegen van al die vragen.

‘Ik ga even kijken of hij koorts heeft’, zegt de dokter.

En ja, dat blijkt Iwan te hebben.

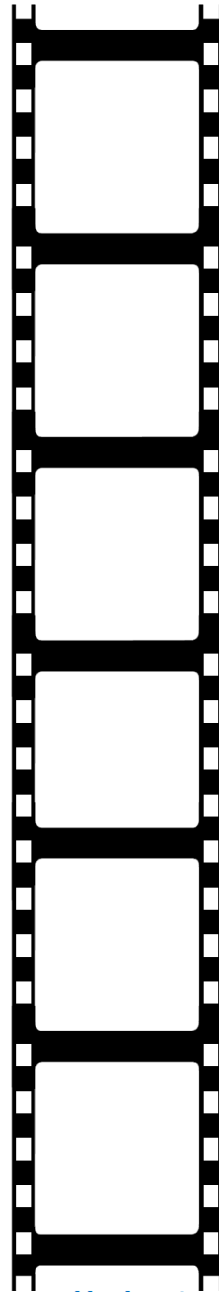
‘Ik denk dat het wel meevalt’, mevrouw. ‘Er heerst griep en zoals het nu lijkt, heeft Iwan een stevige griep.

Zorg dat hij voldoende drinkt en dat hij misschien een beschuitje kan eten.

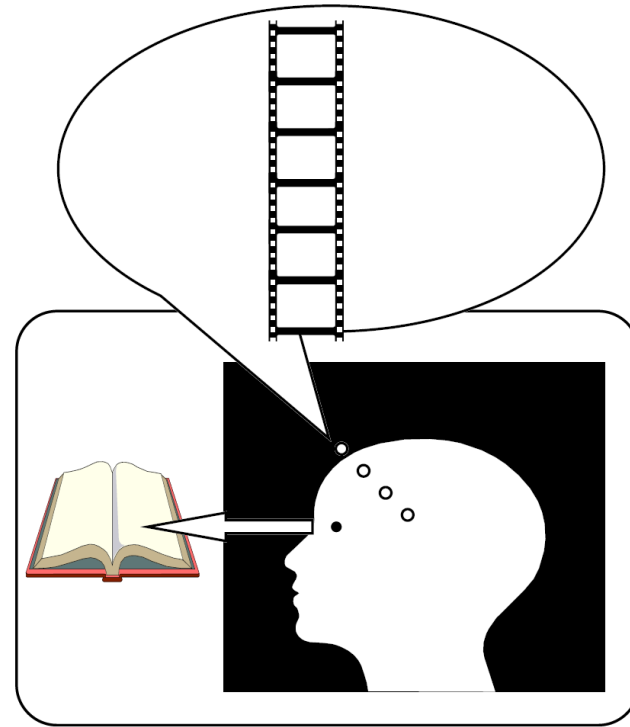
Als het over twee dagen niet beter is, moet u mij maar bellen.’

Dag mevrouw.’

‘Dag dokter.’

introductieblad voorstellend lezen

Zo moet het wezen:

er is een film in je hoofd bij het lezen.

18

WAT IS HET REDZAAMHEIDS FORMAT!

Overleg met de uitgevers

Focusmomenten

Andere afname methodegebonden toetsen

Andere afname van een andere DMT

Aangepaste leesbegeleiding

REDZAAMHEIDSLEZEN

neushoorn

rietje

verkeerd

alfabetisch

export

liniaal

hartelijk

busmaatschappij

populair

honderd

complex

stralend

rekening

morgenochtend

lawaaierig

moeder

buurman

voeten

boompje

kapper

vragen

spijker

dikke

straten

bericht

bijvoorbeeld

pijnlijk

sappig

WAT IS HET REDZAAMHEIDS FORMAT!

Overleg met de uitgevers

Focusmomenten

Andere afname methodegebonden toetsen

Andere afname van een andere DMT

Aangepaste leesbegeleiding

REDZAAMHEIDSLEZEN

Invoeringsprogramma
Redzaamheidslezen

Versie 1.1

februari 2023

Pravoo-Luc Koning

REDZAAMHEIDSL EZEN

Luc Koning

REDZAAMHEIDSL EZEN

Ongeveer 947 resultaten (0,33 seconden)

<https://jufjoycella.wixsite.com> › blog › race-lezen-groe...

Race-lezen groep 3 | blog - Wix.com

Wat is race-lezen? Race-lezen is een oefening om sneller te leren lezen. . Waarom race-lezen? Veel toetsen m.b.t. het lezen zijn gericht op tempo.

<https://onderwijsdatabank.nl> › leesrace-app

LEESRACE - Onderwijsdatabank

De app **LeesRace** is gemaakt voor beginnende lezers om hun leessnelheid te verbeteren. De app is gemaakt door de Radboud Universiteit Nijmegen in samenwerking ...

<https://jufdominique.nl> › race-lezen

Race lezen - Juf Dominique

Race lezen. Lees zo veel mogelijk woorden binnen 1 minuut en doe dit 3 keer achter elkaar. Het automatiseren van woordbeelden.

<https://www.bureaujeugdmedia.nl> › Blog

Leessnelheid kun je vergroten met een app

19 mei 2017 — **Leesrace** leert kinderen sneller lezen. Leessnelheid kun je vergroten met een app. De app **Leesrace** is binnenkort ook beschikbaar voor thuis.

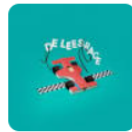
Mensen zochten ook naar

- [race lezen groep 4](#)
- [race lezen groep 3 lijn 3](#)
- [race lezen groep 5](#)
- [race lezen groep 7 werkbladen](#)
- [race-lezen groep 3](#)
- [race-lezen groep 3 juf joycella](#)

<https://www.cultuurkuur.be> › inspiratie › de-leesrace

De Leesrace | Cultuurkuur

De **Leesrace** was een leesbevorderingsproject voor leerlingen uit de 1ste graad A-stroom. Met dit project wilde iedereen Leest het leesplezier van de ...

<https://www.eliseinonderwijsland.nl> › uploads › ra... PDF

race lezen - Elise in Onderwijsland

hoeveel woorden lees jij in 1 minuut? logische telefonisch technisch fantastisch elektronisch gigantisch elektrische biologische technologische tragisch.

<https://www.eliseinonderwijsland.nl> › uploads › ra... PDF

race lezen - Elise in Onderwijsland

hoeveel woorden lees jij in 1 minuut? rage beige garage horloge slijtage ravage stellage college massage lekkage vitrage montage manege biologische.

<https://www.klascement.net> › downloadbaar-lesmateriaal

De leesrace: Handleiding boordevol activiteiten - KlasCement

25 feb 2019 — De **leesrace**: Handleiding boordevol activiteiten. Flickr. Dit document zit boordevol activiteiten die je kan gebruiken rond het thema boeken ...

<https://www.facebook.com> › jufjoycella › posts

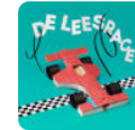
Juf Joycella - De race-bladen van kern 1 t/m 12 staan...

31 mei 2017 — De race-bladen van kern 1 t/m 12 staan online! Ze staan op een ander plekje. Ik heb ze allemaal bij elkaar gezet, zodat het voor jullie ...

<https://www.facebook.com> › ... › De Leesrace

De Leesrace - Facebook

De **Leesrace**. 425 likes. De **Leesrace** is een leesbevorderingsproject van Stichting Lezen voor de 1ste graad. Alle info vind je op www.deleesrace.be.

<https://jufanja.eu> › In de klas › Groep 4

Race lezen: leestempo verhogen groep 3 - Juf Anja

11 jan 2014 — Met de raceleesbladen kun je leestempo verhogen groep 3; met deze werkbladen kun je even extra oefenen met lezen in groep 3.

<https://www.tinytap.com> › ... › Bliksems Leesrace

Bliksems Leesrace - TinyTap

Met Bliksems **leesrace** kun je de woordjes uit kern 7 nog eens extra oefenen. | Bliksems **Leesrace** Anita Dieren | Foreign Languages - Foundational language ...

<https://juf-inge5c.weebly.com> › leesrace

Leesrace - Welkom

De **leesrace**. Foto. Leeskilometers Lees samen met de klas een afgesproken aantal bladzijden. Elke bladzijde is één leeskilometer.

<https://www.pinterest.com> › Explore › Education

Oprachten | De Leesrace in 2022 - Pinterest

Oprachten | De **Leesrace**. Save. More like this. Een leuke manier om boekverslagen te maken? Laat je leerlingen knutselen, schrijven, tekenen.

<https://onderwijsoverzicht.sitelinkje.nl>

Onderwijsoverzicht

Zijn de Cito-toetsen echt zo belangrijk? **Leesracen**. **Leesracen 1** · **Leesracen 10** · **Leesracen 11** · **Leesracen 2** · **Leesracen 3** · **Leesracen 4** · **Leesracen** ...

Tabel 9

De planningstabel. (M3 is midden groep 3, E3 is eind groep 3, etc.)

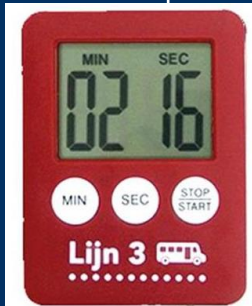
t ₁ September -december 2018	t ₂ Januari 2019	t ₃ Februa- ri2019 M3	t ₄ Juni 2019 E3	t ₅ Februari 2020 M4	t ₆ Juni 2020 E4 *	t ₇ Maart* 2021 M5	t ₈ April en t ₉ juni 2021 E5	t ₁₀ Februari 2022 M6	t ₁₁ April en t ₁₂ juni 2022 E6
Voorberei- dingen. treffen. Vormen van proefgroe- pen. Verzenden van de mate- rialen. Draagvlak creëren. O ₁ Pilot- onderzoek uitvoeren.	O ₂ Aange- ven ver- wachte prestatie. Overleg inspectie en ministerie.	O ₃ DMT 1+2 Letterkennis Fonemisch bewustzijn EMT	O ₄ DMT 1+2+3 Letterken- nis Fonemisch bewustzijn EMT enquête	O ₅ DMT 1+2+3 EMT Begrijpend lezen	O ₆ DMT 1+2+3 EMT enquête Begrijpend lezen (*i.v.m. corona afgenomen in 5e week na de grote vakantie)	O ₇ DMT 1+2+3 EMT Begrijpend lezen (*i.v.m. corona afgenomen begin maart)	O ₈ April: Leesmoti- vatie O ₉ Juni: DMT 1+2+3 EMT Begrijpend lezen Vragenlijst redzaam- heidslezen	O ₁₀ DMT 1+2+3 EMT Begrijpend lezen	O ₁₁ April: Leesmoti- vatie O ₁₂ juni: DMT 1+2+3 EMT Begrijpend lezen Vragenlijst redzaam- heidslezen leerkrach- ten en ib- ers.

1. Welk nut heeft het uitvoeren van race-activiteiten?

Oefen de rijtjes nu een paar keer.

 Lees dan weer goed en vlot met de zandloper.
Zet een streep tot waar je nu komt.

E4

zeeleuwenhok
vernieuwen
schaduwrijk

aan de slag

jaar
n

schaduw • sneeuwlaarzen – sneeuwbuien – ondergesneeuwd

 Lees alle woorden nog een keer.

2 Lees de woorden.
Zet een rondje om de woorden: *afschuwelijk – spiksplinternieuw – naschreeuwen*.

huwelijk verafschuwen naschreeuwen
spiksplinternieuw afschuwelijk nieuweling ondergesneeuwd
uitschreeuwen benieuwen vernieuwend

 Lees alle woorden eerst goed, daarna vlot.

3 Kleur steeds wat anders is dan in de eerste zin.

- a Lin trekt haar gloednieuwe jurk glad.
- b Lin trekt haar spiksplinternieuwe jurk glad.
- c We trokken onze sneeuwlaarzen aan en vertrokken naar het park.
- d We trokken onze sneeuwschoenen aan en vertrokken naar het park.
- e We leken wel een sneeuwpop, zo afschuwelijk waren we ondergesneeuwd.
- f We leken wel een sneeuwpop, zo erg waren we ondergesneeuwd.

 Lees de zinnen eerst goed, daarna vlot.

42

Tabel 35

Vergelijken kinderen van de referentiegroep met redzaamheidslezers op kaart 1 & 2 van de DMT.

	M3 cito	M3 redzaamheidslezers	E3 cito	E3 redzaamheidslezers
A 25%	62-300	61-300	98-300	103-300
B 25%	44-61	41-60	69-97	74-102
C 25%	31-43	28-40	45-68	48-73
D 15%	22-30	20-27	30-44	32-47
E 10%	0-21	0-19	0-29	0-31

Tabel 36

Gemiddelde scores op de EMT en de gevonden C-waarden.

Didactische leeftijd	E3=10	M4=15	E4=20	M5=25	E5=30	M6=35	E6=40
Gemiddelde score	27,43	40,65	48,03	55,34	57,35	62,89	65,13
St. dev.	13,37	14,78	14,96	14,65	14,39	15,48	14,09
N=	826	684	738	670	592	605	559
skewness	.720	.118	-.023	-.019	-.004	-,342	0,055
C-schaal Normmoment	5 sept gr 4	5 mrt gr. 4	5 overgang 4-5	5 mrt gr 5	5 overgang 5-6	5 mrt gr 6	5 overgang 6-7

Geen nut dus: Stop ermee!

Zorg voor stressloos lezen

En:

1. Doe wel automatiseringsoefeningen (herhalend lezen) met de zwakke lezers zonder stopwatch/zandloper (Leeshelden)

2. Let op het decodeerGEMAK

(3. Besteed meer tijd aan referentieniveau 2F (ambitie 65%, behaald door 50%) We laten nu talenten liggen)

Figuur 15
(Meijerink 2009)

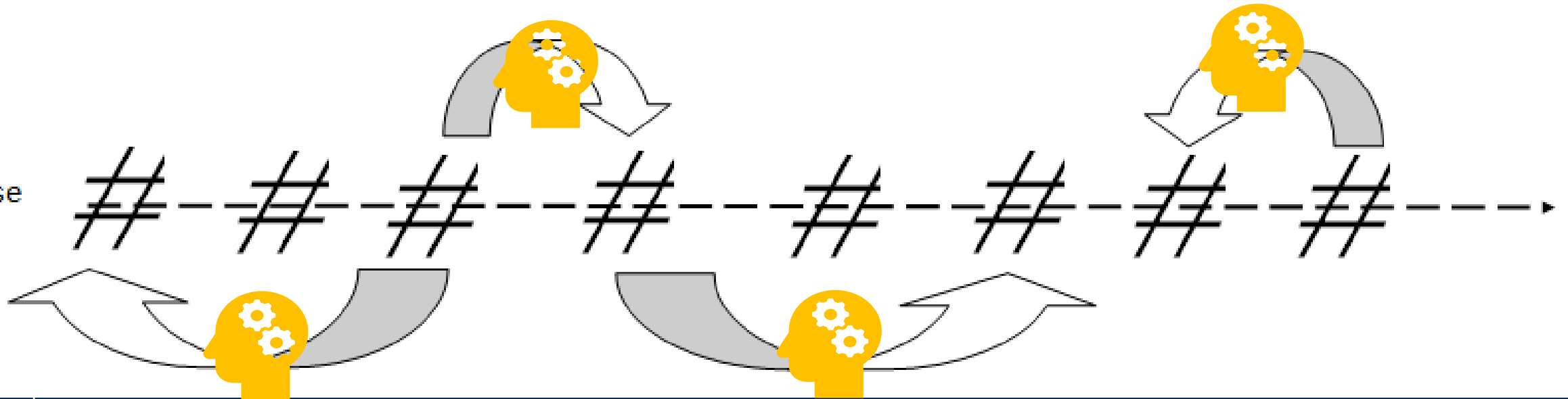
Referentiedoel 1F

Techniek en woordenschat	Kan teksten zodanig vloeiend lezen dat woordherkenning tekstbegrip niet in de weg staat. Kent de meest alledaagse (frequente) woorden, of kan de betekenis van een enkel onbekend woord uit de context afleiden.
--------------------------	---

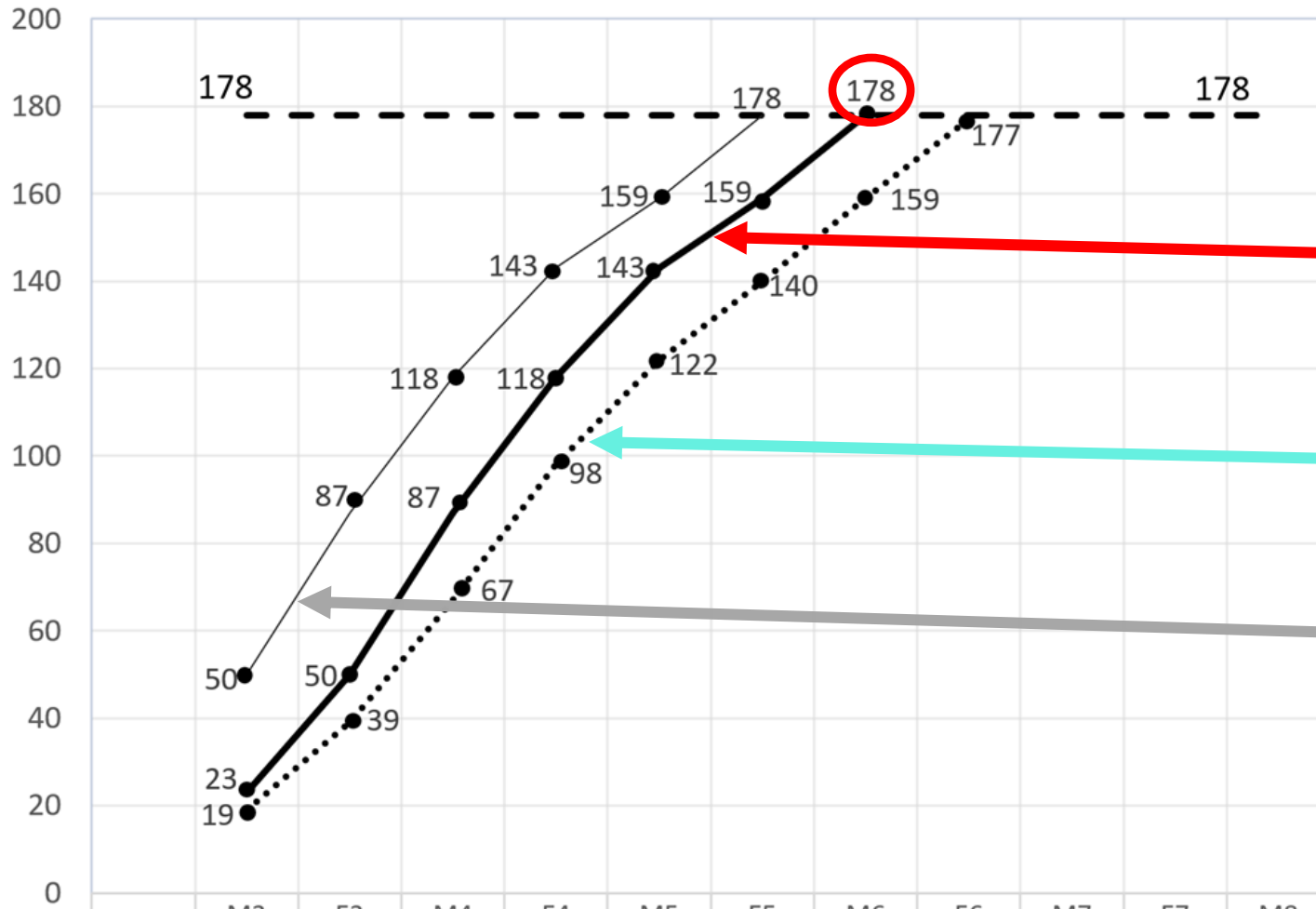
Wat is dan vlot genoeg?

Het
schoolse
begrij-
pend
lezen

Grafiek redzaamheidslezen.

— — • eindcriterium	178	178	178	178	178	178	178	178	178	178	178
..... 10%	19	39	67	98	122	140	159	177			
— redzaamheidslijn	23	50	87	118	143	159	178				
— pluslijn	50	87	118	143	159	178					

Richtlijnen en hulpvragen:	Plusgebied (boekjes)	Redzaamheidsgebied (methode)	Risicogebied (Methode plus, Zorgniveau 2 (ON2))	Speciaal gebied (Methode plus en specifiek Zorgniveau 3 (ON 3))
M3: kaart 1 en 2 E3-M8: kaart 1,2 en 3 (of reductie)	Mag ik leren lezen aan de hand van leesboekjes?	Mag ik leren lezen met een methode met o.a. technisch leren lezen?	Mag ik leren lezen met een methode met o.a. technisch lezen + extra oefening?	Mag ik begeleiding volgens de methode plus, maar ook met specifieke leesbegeleiding met Leeshelden?
M3	50-300	23-49	20-22	0-19
E3	87-420	50-86	40-49	0-39
M4	118-420	87-117	68-86	0-67
E4	143-420	118-142	99-117	0-98
M5	159-420	143-158	123-142	0-122
E5	178-420	159-177	141-158	0-140
M6	178-420*		160-177	0-159
E6	178-420*			0-177
M7-M8	178-420*			0-177

*Afhankelijk van het decodeergemak, anders begeleiden met Leeshelden

3. Voorstellen n.a.v. de stage

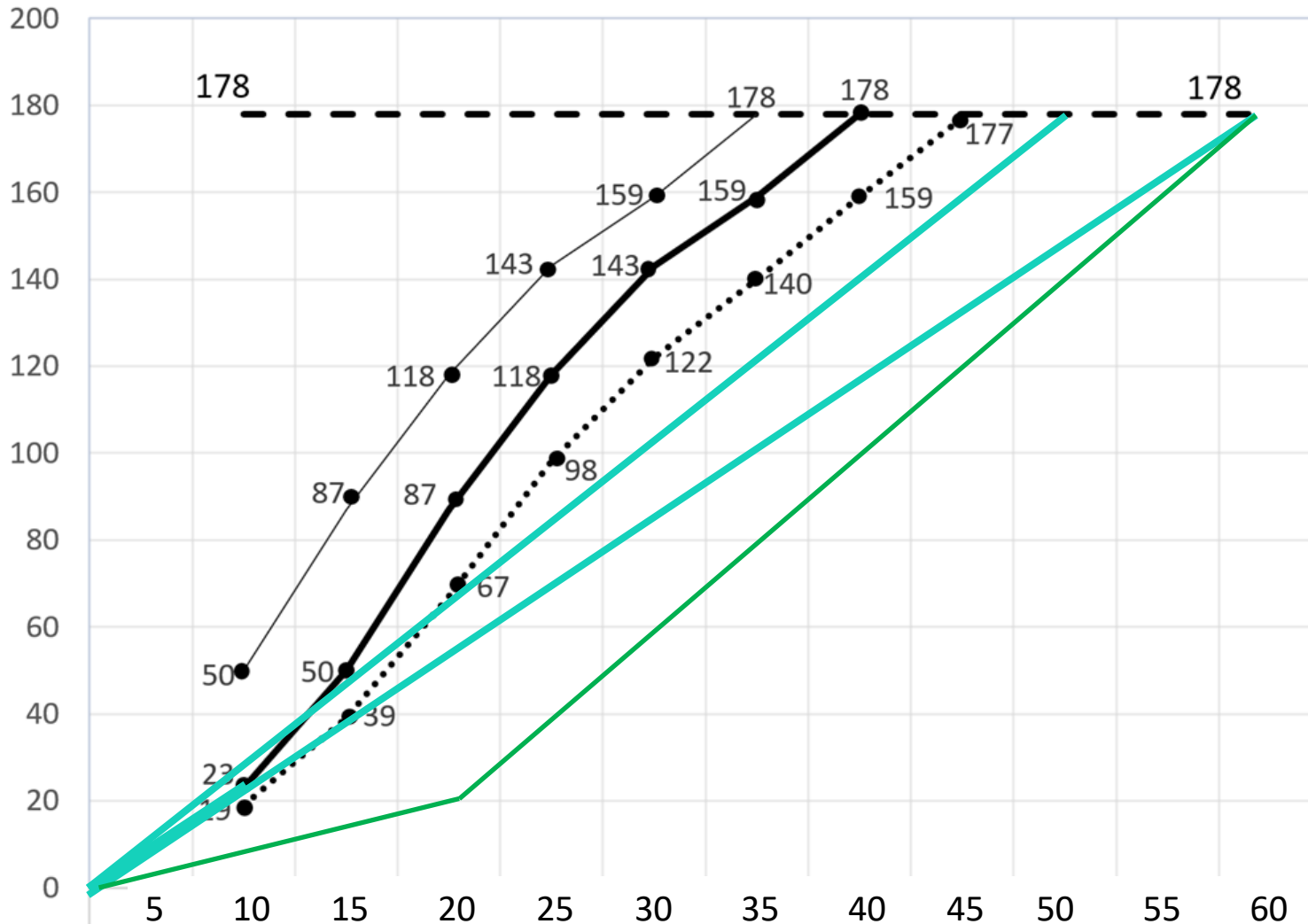
- 2.1 Het volgen van de kinderen
- 2.2 Leeshelden
- 2.3 De woordenschatontwikkeling
- 2.4 Lezen en woordenschat
- 2.5 De plaatjes

2.1 Het volgen van de kinderen

Grafiek redzaamheidslezen.

--- • eindcriterium	178	178	178	178	178	178	178	178	178	178	178
..... 10%	19	39	67	98	122	140	159	177			
———— redzaamheidslijn	23	50	87	118	143	159	178				
———— pluslijn	50	87	118	143	159	178					

38

REDZAAMHEIDSLEZEN

2.2 Leeshelden

Leeshelden

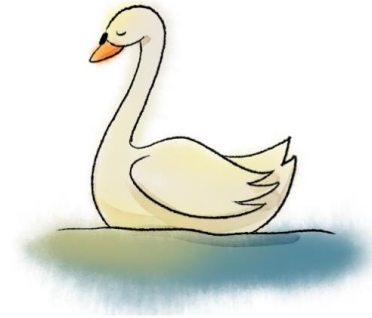
Brightskills

13

het feest	twee	rijdt
de straat	het dorp	schoon
eens	de rits	het paard
maart	de vlag	het feest
de tent	de arts	maart
ons	iets	moest
klaar	de hand	groot
smal	de start	het spel
de buurt	het kind	trek
slaap	de buurt	hardst

Ik verveel.....	Ik twijfel.....	Ik rende
Ik bedoel.....	Ik logeer.....	Ik verwarm....
Ik vergeet.....	Ik verloor.....	Ik maakte.....
Ik bedenken.....	Ik bedank.....	Ik antwoord...
Ik vertrek.....	Ik verdien.....	Ik schommel...

Ik ontvang.....	Ik bekijk.....
Ik kende.....	Ik vertel.....
Ik reken.....	Ik verklaar.....
Ik verloor.....	Ik bescherm...
Ik spartel.....	Ik herhaal.....

||

1/3 M4 kaart 142

vorige

volgende

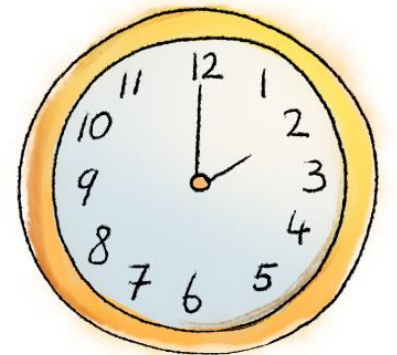

Leest Ruben de titel?
Koopt Amber een armband?
Vraagt vader de naam?
Eet opa dat gerecht?
Bouwde zij dat huis?
Zet u de wekker?

Mag ik een handdoek?
Kom je wat vragen?
Kost dat een miljoen?
Gaat Isa naar Frankrijk?
Heb je wel plezier?
Zijn de appels zuur?

Ken jij alle letters?
Is dat je zusje?
Is er al bezoek?
Ken jij die schrijver?
Zijn er wel twintig?
Komen er ook dozen?

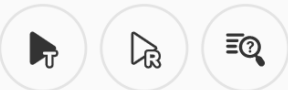
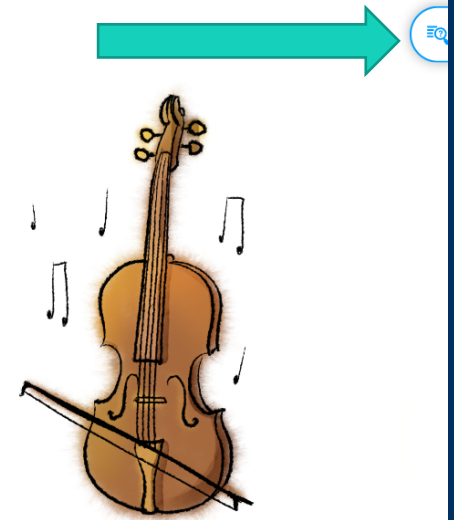
Wie eet die groente?
Waar ligt dat dorpje?
Wie maakt zo'n lawaai?
Wat is de snelheid?
Komen de dames ook?
Passen de schoenen haar?

Op bezoek bij Janine

Er zijn scholen waar heel beroemde mensen op gezeten hebben. Op onze school is dat ook zo. Janine Jansen heeft op mijn school gezeten. Janine Jansen is de beste violiste van Nederland. Misschien heeft ze wel op mijn stoeltje gezeten. Haar vader en moeder wonen bij mij in de buurt. Toen we dit jaar een spreekbeurt op moesten geven, dacht ik opeens aan Janine. Ik belde haar ouders op om te vragen of ik Janine zou mogen interviewen. Haar moeder zei dat ze het aan Janine zou vragen. Janine komt nog vaak bij haar familie. Vandaag is het dan zo ver. Op deze woensdagmiddag mag ik mijn vragen aan Janine stellen. Haar ouders wonen in een grote villa.

Op bezoek bij Janine

Er zijn scholen waar heel beroemde mensen op gezeten hebben. Op onze school is dat ook zo. Janine Jansen heeft op mijn school gezeten. Janine Jansen is de beste violiste van Nederland. Misschien heeft ze wel op mijn stoeltje gezeten. Haar vader en moeder wonen bij mij in de buurt. Toen we dit jaar een spreekbeurt op moesten geven, dacht ik opeens aan Janine. Ik belde haar ouders op om te vragen of ik Janine zou mogen interviewen. Haar moeder zei dat ze het aan Janine zou vragen. Janine komt nog vaak bij haar familie. Vandaag is het dan zo ver. Op deze woensdagmiddag mag ik mijn vragen aan Janine stellen. Haar ouders wonen in een grote villa.

Vraag 1

Wie is Janine Jansen?

Vraag 2

Met welk doel gaat de schrijver op bezoek bij Janine?

Vraag 3

Hoe heet de dure viool waar Janine op speelt?

Vraag 4

Wat betekent *koningin van de downloads*?

Vraag 5

"**Dat** is volgens haar om zo goed mogelijk viool te spelen". Waarnaar verwijst **dat**?

Mijn vader en moeder kregen koffie en cake. De kinderen kregen limonade en chocolade. Voor de veiligheid kregen we een zwemvest aan en we moesten ons ook goed vasthouden. Er kon immers onverwacht een golf aan boord komen. Langzaam voeren we de zee op. Scheveningen werd steeds kleiner en het was fantastisch op zee. Er was veel geklets en gelach te horen. Iedereen had het naar zijn zin. Na een uur kregen we hengels

en konden wij vissen. Ik houd wel van vis eten, maar zelf vissen vind ik wel eng. Je moet de vis dan van het haakje halen. Sommige vissen worden meteen weer overboord gegooid. Soms moet de vis in een bak. Ze zijn glibberig en bewegen heftig. Mijn vader bleek redelijk goed te kunnen vissen. Hij ving kabeljauw en makreel. Na een poosje voelde ik de boot ook wel wat op en neer gaan.

wij vissen.

van vis eten, maar

wind ik wel eng. Je

dan van het haakje

mige vissen worde

er overboord

oms moet de vis in

zijn glibberig en

eftig. Mijn vader

geklets

1 zelfstandig naamwoord

Zomaar wat praten met elkaar.

"De meester vroeg de kinderen om te stoppen met het geklets tijdens de rekenles."

kletsen

stam

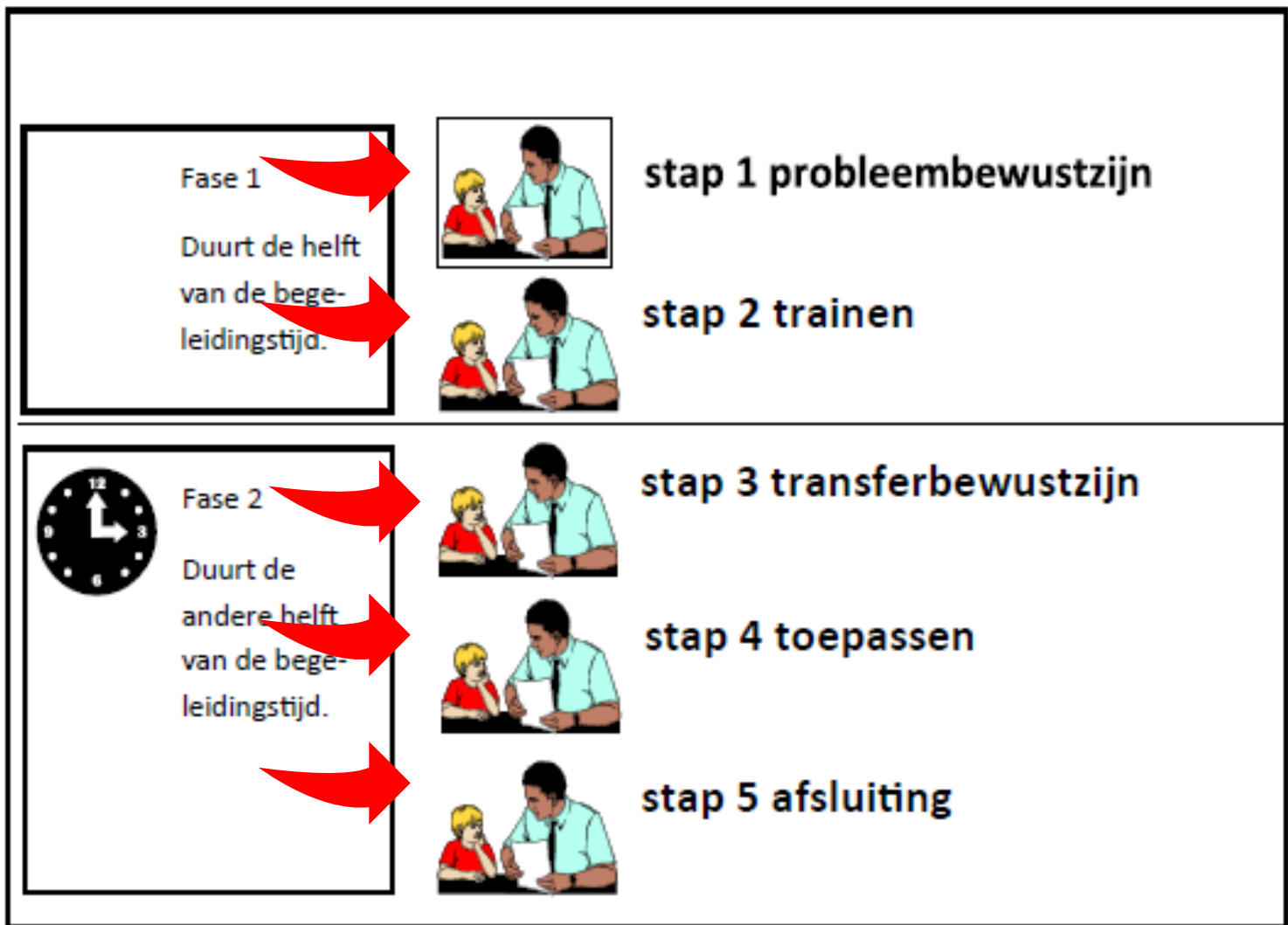
1 werkwoord

Zomaar wat praten.

"Tussen de lessen door mogen wij even kletsen van de meester."

"Onzin vertellen."

"Wat zij zegt klopt niet, ze kletst maar wat."

PO INTERVIEW

LERAAR & ONDERZOEK

Rijke taal voor nieuwkomers

Alleen rijke taal draagt bij aan een goede taalontwikkeling, leerde **Saskia Lambrechts** tijdens haar masterstudie. Dat inzicht paste ze toe op het leesonderwijs aan nieuwkomers.

Door de oorlog in Oekraïne groeide Wereldschool de Vlinder in korte tijd van vijf naar twaalf groepen. 'We zijn wel wat gewend in het nieuwkomeronderwijs,' vertelt intern begeleider Saskia Lambrechts. 'Maar de toestroom was hier nooit eerder zo groot als het afgelopen jaar.' De Oekraïense kinderen komen op de Wereldschool terecht in een klas met leeftijdgenootjes uit veel verschillende landen en culturen. Sommigen zijn net als zij gevlucht voor oorlog of geweld, anderen verhuizen vanwege studie of werk van hun ouders naar Nederland. 'In het begin zijn de kinderen hier op school vaak stil en teruggetrokken,' aldus Lambrechts. 'Ze luisteren veel, want ze spreken soms nog geen woord Nederlands. Ik herinner me een jongen van een jaar of tien uit Syrië. Hij was zo gesloten en verdrietig, en we

'Kinderen leren veel meer van moeilijke teksten'

konden alleen met elkaar communiceren door dingen aan te wijzen en uit te beelden. Maar na een of twee maanden kwam er een heel ander kind tevoorschijn. Hij begon te lachen, probeerde dingen in het Nederlands aan me te vertellen en bleek heel goed te kunnen leren. Het is mooi om kinderen zo te zien opbloeien en te ontdekken hoe ze in wezen van binnen zijn.' De kinderen op de Wereldschool worden in ongeveer een jaar klaargestoomd om naar een reguliere basisschool te gaan. De focus van het onderwijs ligt daarom allereerst bij het leren van de Nederlandse taal. Toen Lambrechts een paar jaar geleden de masteropleiding *Educational needs* op Hogeschool Windesheim volgde, koos ze er dan ook voor om alle mogelijke modules over taaldidactiek te volgen. Voor haar afrondende masteronderzoek nam ze het taal- en leesonderwijs op de Wereldschool kritisch onder de loep, onder andere met behulp van de boeken van

Smits & Van Koeven en Gibbons (zie kader). De inzichten die ze uit deze vakliteratuur opdeed, vertaalde ze naar het nieuwkomeronderwijs.

Hoge verwachtingen
'Als student op de pabo leer je al hoe belangrijk het is om hoge verwachtingen te hebben van je leerlingen,' steekt Lambrechts van wal. 'Ik dacht vroeger altijd: Dat zit wel goed bij ons. Wij streven ernaar dat ieder kind uitstroomt naar een reguliere basisschool, dus we hebben zeker hoge verwachtingen van onze leerlingen. Maar toen ik voor mijn masteronderzoek kritisch naar ons toenmalige leesonderwijs ging kijken, realiseerde

32 **EDACTIEF** maart 2023

2.3 De woordenschatontwikkeling

HOE?

The screenshot shows the Wikiwijs website interface. At the top, there is a navigation bar with the Wikiwijs logo and menu items: zoeken, maken, delen, kennisbank, and over. Below this, a 'Methoden' section features a prominent yellow banner with the text 'Open lesmateriaal voor nieuwkomers in het primair onderwijs' and an illustration of four diverse children. A 'Terug' button is located below the banner. The main content area is divided into three columns: 'Wereld vol woorden' (with a globe icon), 'Zien is snappen' (with a book icon), and 'Veilig leren lezen' (with a book icon). Each column has a grid of icons and a blue button below it. At the bottom, there is a section titled 'Deel lesmateriaal en help mee' with a button 'Ik wil lesmateriaal delen'.

23. Taal aanleren door te doen b

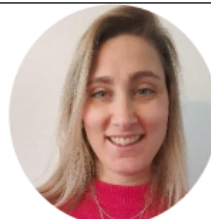

Hanneke Pot

Hoe leren we deze kinderen zo snel mogelijk Nederlandse woorden? Een voor de hand liggende aanpak voor deze doelgroep is: Total Physical Response (TPR). TPR is: woorden leren via begrijpen, niet (meteen) via spreken. Kinderen komen dan overigens verrassend snel juist ook tot spreken. TPR is goed in te passen in alle gebruikte VVE-, taal- en andere onderwijsprogramma's.

De veiligheid van deze vorm van taal leren via TPR is voor de kinderen groot, omdat ze op geen enkel moment tot taalproductie gedwongen worden. Ze reageren in eerste instantie non-verbaal, namelijk door te handelen (de 'fysieke respons'). De context is door het gebruik van attributen en door het voor- en nadoen zo duidelijk dat kinderen de aangeboden taaluitingen direct kunnen begrijpen. Hierdoor kunnen nieuwkomers snel 'meedoen'.

19. Woordenschat aanbieden met 4-takt didactiek en LOGO3000 b

Mariska Groeneveld

In deze workshop voor startende nieuwkomers leerkrachten ga je aan de slag met woordenschat. Het ontwerpen van een les met de viertakt didactiek staat centraal. Je gaat ontdekken hoe je thematisch werkt met LOGO 3000, hoe je een les indeelt en hoe je zorgt voor wisselende en uitdagende werkvormen op verschillende niveaus. Je krijgt veel praktische tips en inspiratie om mee aan de slag te gaan.

Mariska Groeneveld – leerkracht nieuwkomersonderwijs + trainer LOGO3000

Dual coding

A. Het gebeuren

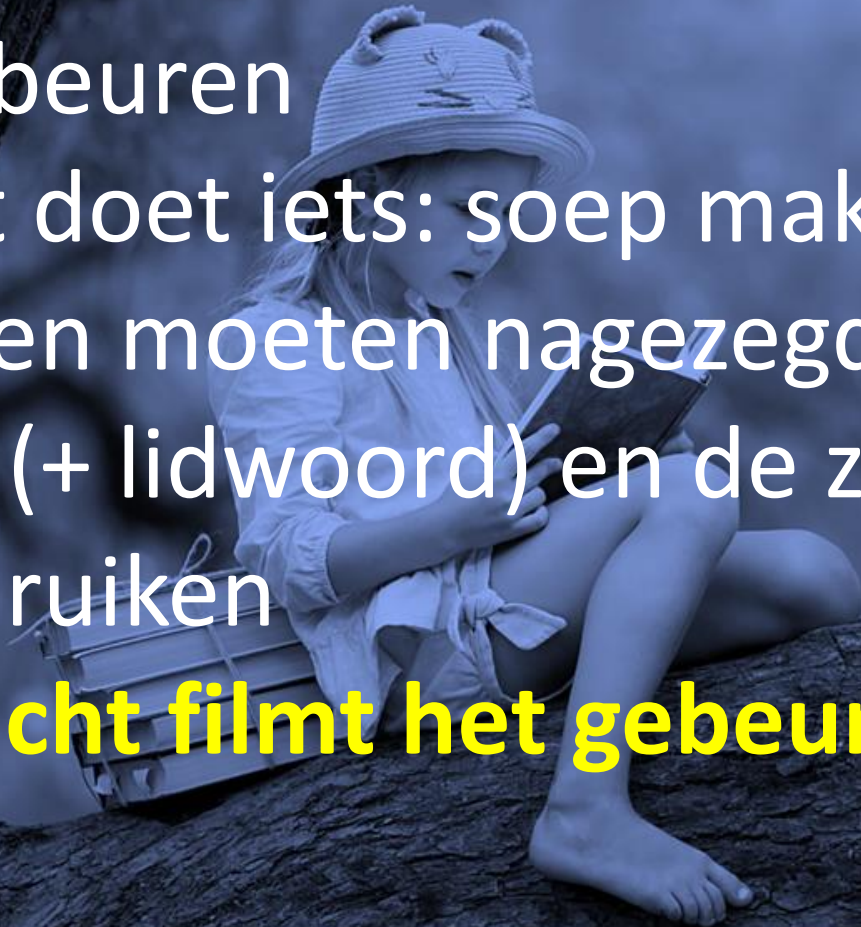
Leerkracht doet iets: soep maken

Handelingen moeten nagezegd worden (koor/individueel)

Het woord(+ lidwoord) en de zin (Sanja roert in de soep)

Voelen en ruiken

De leerkracht filmt het gebeuren

B. Film bekijken zonder geluid
Laat kinderen zeggen wat ze zien
Verbeter indirect

C. Plaatjes en woorden (etiketteren en volgorde leggen)

Wat hebben we nodig?

We doen alles in de pan.

We gaan roeren en laten het koken

We eten de soep lekker op.

D. Gesprek

Met uitbreidingen (pollepel, wat neem je bij de soep, waar kan de soep in, croutons, soorten soep.

Denkopdrachten :wat gebeurt als je...., waarom moet je geen soep over je handen krijgen? ,.....

E. Woordveld om te herhalen.

(D. Erover **lezen en schrijven**)

2.4 Lezen en woordenschat

Wat is het nut van dit type lezen?

Lezen is meer dan verklanken

Actueel: de discussie over woordenschat en voorkennis

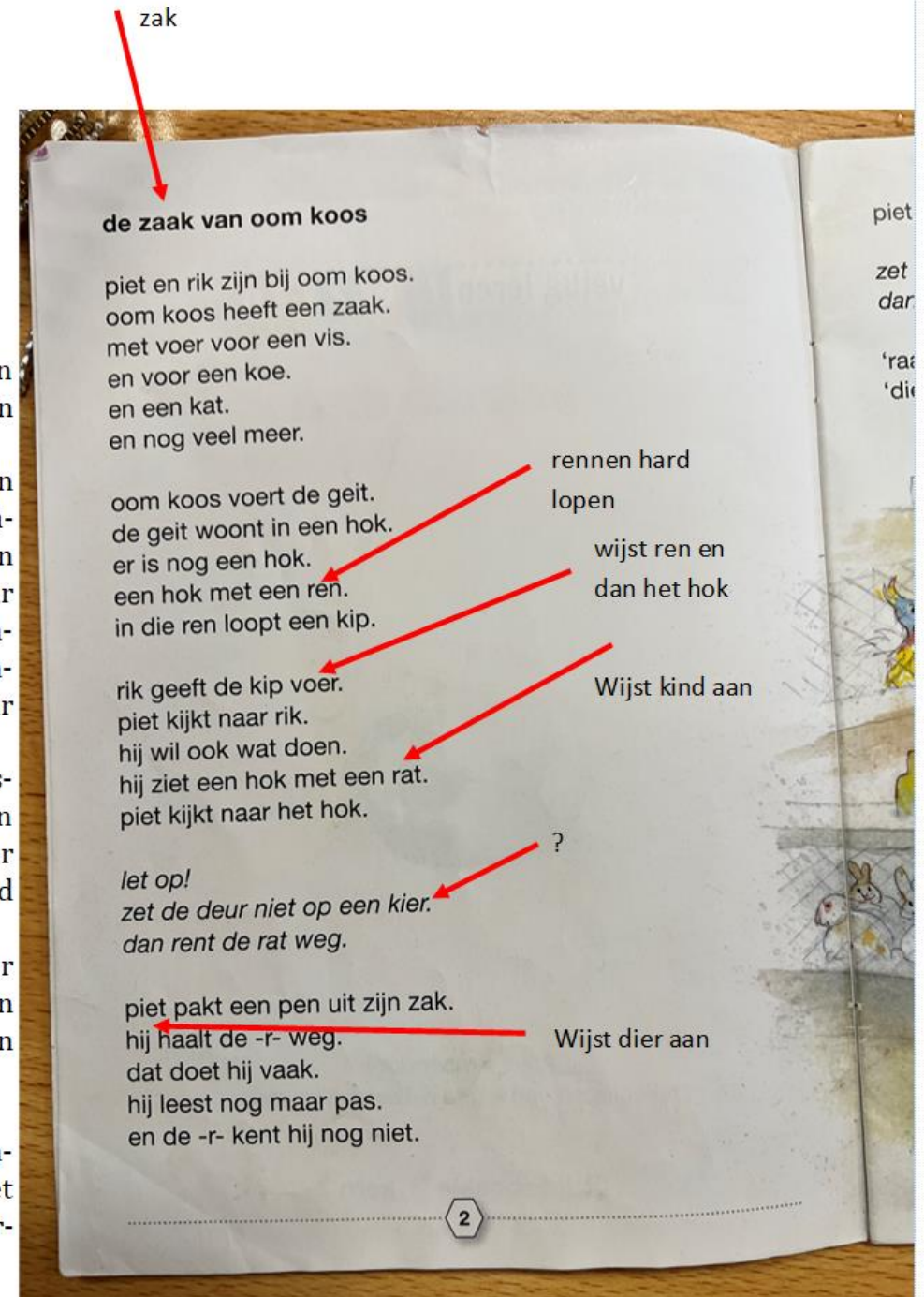
Dus: woordregister

Dus: herhalend lezen

De 4 kenmerken van woorden:

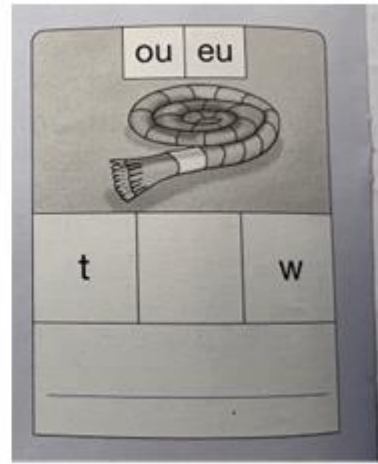
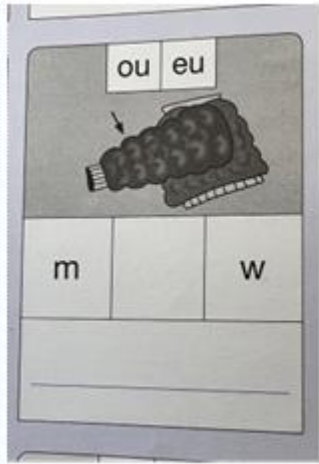
+ lidwoord, meervoud, verkleinwoord

Woord in de zin

te leren (ik heb gezien dat dat al redelijk vaak gedaan wordt)

2.5 De plaatjes

Vragen?

info@pravoo.nl

